

SVELAND FÖRSÄKRINGAR

1997-

FÖRETAGSFÖRSÄKRING
430-040-03695-00

Försäkringställe

~~XXXX~~ Hooögård 21Län :
Kommun:
Försam:

Försäkringstagare

ARLÖVS PLASTGJUTERI
ARNE DANIELSSON
BRUKSGATAN
243 35 HÖÖR

Person/Org.nr 556452-9450

Telefonnr 0413-24472

Göran Danielsson
0451-383000

Detta brev avser tiden

970601 - 980331

Huv.förfallodag

04 01

Ersatt försäkring

Årspremie kronor

1820.00

Rad nr I försäkringen ingår

Byggnads-
klass år

yta typ

Försäkringsbelopp

VERKSAMHET : PLASTGJUTERI

02 FASTIGHET

1H 1989 644

FULLVÄRDE

FÖRSÄKRINGEN GÄLLER SOM :

Fullvärdes försäkring för rad nr 02

FÖRSÄKRINGEN OMFATTAR :

Egendomsförsäkring enligt K FÖ 90 ingår inte

Ansvar, person- och sakskada, försäkringsbelopp 5.000.000 kr
för rad nr 02

Avbrottsförsäkring ingår inte

Ansvarsförsäkring ingår inte för företaget.

FÖRSÄKRINGEN GÄLLER ENLIGT VILLKOR :

K FÖ 90 för företaget.

FA 90, FA R 92, FÖ EG 4 93 och T DAMM(96) för byggander för
rad nr 02

SÄRSKILDA UPPLYSNINGAR :

För information om försäkringsgivare se försäkringsbrevets
baksida alternativt bifogat TILLÄGG TILL FÖRSÄKRINGSBREV.

VID FÖRFRÅGAN, KONTAKTA SVELAND FÖRSÄKRINGAR

TEL:0451-38 30 00

- V.G. VÄND FÖR VIDARE INFO -

970603

Postadress

VÄXTHUSVÄGEN 2

Telefon

0451-38 30 00

Bankgiro

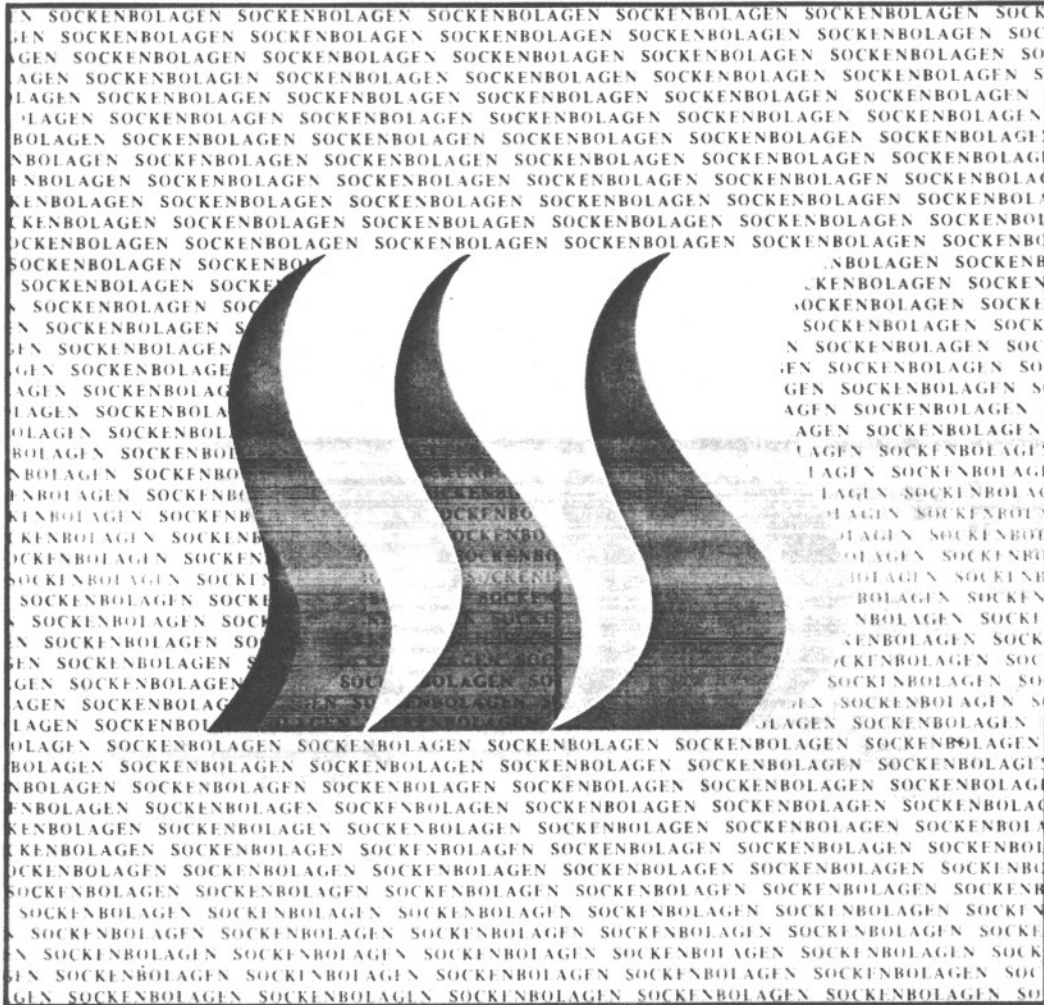
347-7528

Postgiro

1 18 83-6

GIROFORM

→ Fastighets- försäkring

Försäkringsvillkor

SveLand
Försäkringar

Växthusvägen 2, 281 51 Hässleholm
Tel: 0451-810 40 Fax: 0451-844 62

relse utan samband med inbrott) är den sammanlagda ersättningen för röjningskostnader och egendomsskada begränsad till under respektive punkt angiven högsta ersättning.

- I övrigt är den sammanlagda ersättningen för röjningskostnader och egendomsskada begränsad till bolagets sammanlagda försäkringsbelopp på skadestället* utökat med 10 %. Denna utökning är dock begränsad till 50 basbelopp.
- * Med skadeställe avses här den fastighet enligt fastighetsregistret där skada inträffat.

1.8.3 Restvärdeskydd

Om återställande av byggnad belägen på fri och egen grund eller på tomt med inskriven tomträtt hindras

1.9 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

Utöver nedan angivna säkerhetsföreskrifter gäller även annan i försäkringsbrevet angiven säkerhetsföreskrift eller annan föreskrift* som i skadeförebyggande syfte meddelats av tillverkare, leverantör, besiktningsman eller motsvarande.

Beträffande minskning eller bortfall av ersättning om säkerhetsföreskrift inte iakttagits, se 1.9.4.

- * Annan föreskrift kan exempelvis ställa krav på
 - nätanslutning (spänning, strömstyrka, frekvens, belastning, transienter, skydd m m)
 - driftläggning (kontinuerlig, intermitterent, belastningar, transienter, skydd m m)
 - underhållsinsatser (intervaller och åtgärder).

1.9.1 Brandförsäkring

Säkerhetsföreskrifter avseende brand (1.7.1.1), explosion (1.7.1.3) och åskslag, elfenomen eller strömbrott (1.7.1.4).

Offentliga föreskrifter

De föreskrifter som i syfte att förhindra eller begränsa skada meddelats i lag eller förordning om

- brandfarliga varor
- explosiva varor
- elektrisk starkströmsanläggning

jämte tillämpningsföreskrifter, skall iakttagas.

Brandsläckning och larm

Brandsläckningsredskap och larmanordningar skall finnas i den utsträckning som anges av kommunens brandchef eller bolaget.

Svetsning, skärning, lödning m m

Tillfälligt arbete avseende svetsning, skärning, lödning och arbete med rondell eller tillfällig uppvärmning av föremål får utföras först sedan för brandskyddet ansvarig person kontrollerat arbetsplatsen och släckningsberedskapen samt vid svetsning, skärning, lödning och arbete med rondell utfärdat skriftligt svetstillstånd*. Sådana arbeten i brandfarlig omgivning får inte utföras utan medgivande av bolaget eller kommunens brandchef.

Arbetsplatsen och dess omgivning skall kontrolleras efter arbetets avslutande.

Anlitas entreprenör för arbetena, är den försäkra-

på grund av lag eller myndighets föreskrift är den försäkrade även berättigad till ersättning - restvärdesersättning - för vad kvarvarande delar därigenom förlorat i värde. Vid skadevärdering tillämpas reglerna i 1.10 (Skadevärderingsregler). Den försäkrade är skyldig att följa bolagets anvisningar och på dess bekostnad vidta erforderliga åtgärder, såsom att söka dispens eller överklaga beslut. Följs inte anvisningarna är den försäkrade inte berättigad till ersättning för den förlust som uppstår genom att kvarvarande delar av byggnaden inte kan användas.

Undantag

Restvärdesförsäkringen gäller inte i den mån rätt till ersättning föreligger enligt lag eller särskild författning.

de skyldig att tillse att ovan angivna föreskrifter följs.

* Svetstillståndet skall minst ha den omfattning som framgår av blanketten "Svetstillstånd för tillfälligt arbete" från Svenska Brandförsvarsföreningen (Bestnr 1215).

Branddörr och sektionering

Branddörr, brandlucka och annan liknande sektionering skall vara stängd under icke-arbetstid.

1.9.2 Inbrottsförsäkring

Säkerhetsföreskrifter för inbrottsförsäkring.

Nyckel

Nyckel eller kod till lokal skall handhas och förvaras på betryggande sätt. Den får inte vara märkt eller placerad så att den kan identifieras av obehörig. Den får inte heller förvaras på sådant sätt i berörd lokal att den är lättillgänglig för obehörig.

Nyckelskåp

I nyckelskåp i anslutning till lokal enligt föregående stycke får endast förvaras sådan nyckel som utslutande går till allmänt utrymme - såsom pannrum, soprum, hissmaskinrum eller liknande - vilket är betryggande avskilt från berörda lokaler i övrigt.

Lås och låskombination

Lås, kod eller låskombination skall omedelbart byta eller ändras om det finns anledning misstänka att någon obehörigen innehar nyckel eller har kännedom om koden respektive låskombinationen.

1.9.3 Datamedia

Särskilda säkerhetsföreskrifter för *datamedia*.

Styr- och produktionsprogram

Aktuella styr- och produktionsprogram skall finnas minst tre exemplar. Programmeringsunderlaget för dessa räknas härvid som ett exemplar. Övriga två exemplar, arbetskopia och säkerhetskopier, skall finnas i maskinellt läsbar form på åtskilda datamedia.

Register och produktionsdata

Register eller annan information avsedd för maskinell bearbetning, lagrad på datamedia, skall finnas minst tre generationer, alternativt ett original och två kopior. Av dessa exemplar skall ett utgöra säkerhetskopier. Dessutom skall för rekonstruktion av info-

erforderligt underlag (inmatningsmaterial)

administrativa rutiner

Det åligger försäkringstagaren att för databehandlingsområdet rimliga administrativa rutiner (t ex en formaliserad och dokumenterad rutin för överläggning av program till produktionsbibliotek) följs samt att tillse att säkerhetskopior är aktuella, korrekta och funktionsdugliga.

Förvaring av säkerhetskopia

Säkerhetskopia skall förvaras åtskild från övriga exemplar i låst brandsäkert avskilt arkiv eller i låst datamediaskap av sådan beskaffenhet att, efter en timmes brand i omgivningen, temperaturen i förvaringsutrymmet inte överstiger det av mediatillverka-

ren angivna högsta tillåtna värdet.

1.9.4 Påföljd vid åsidosättande av säkerhetsföreskrifter

Om säkerhetsföreskrift inte iakttagits görs ett avdrag med 20 % av eljest utgående sammanlagd egendoms- och hyresförlustersättning, dock med lägst ett halvt och högst 10 basbelopp. Avdraget kan minskas om det finns särskilda skäl med hänsyn till försummelsens art eller andra omständigheter.

Avdrag skall dock inte göras

- om det kan antas att skadan skulle ha inträffat även om föreskriften iakttagits
- om den som haft att tillse att föreskriften iakttagits inte kan lastas för att den åsidosatts.

1.10 SKADEVÄRDERINGSREGLER

Skada på egendom värderas enligt följande regler (1.10.1 - 1.10.9). Skadad och oskadad egendom värderas efter samma grunder.

1.10.1 Byggnad

1.10.1.1 Byggnad som återställs

Om återställande sker värderas skadan med nedanstående begränsningar till kostnaden för att utan dröjsmål återställa byggnaden med samma eller likvärdigt utförande på ett rationellt sätt beträffande metoder och material. Återställandet skall ske senast inom två år.

Om återställande av byggnad inte kan ske inom två år på grund av hinder som inte beror på den försäkrade, får tiden två år räknas från den dag då hindret upphörde, dock längst tre år från skadedagen.

Vid skadevärdering beaktas ändrade kostnader på grund av prisändring under återställandetiden.

Merkostnad genom reparation på övertid eller genom transport på annat sätt än med sedvanligt transportmedel beaktas inte.

Den värdeminskning egendomen efter reparation möjligen kan anses ha undergått genom skadan beaktas inte.

Kan utan väsentlig olägenhet återställandet ske i samband med normalt underhåll, värderas skadan till uppskattad del av underhållskostnaden.

Begränsningar

Om byggnad i sin helhet eller till denna hörande installation vid skadetillfället har ett tekniskt värde som är lägre än halva nyanskaffningsvärdet värderas skadan till kostnaden för återställandet, dock högst till byggnadens respektive installationens tekniska värde. För installation bedöms varje system och varje föremål för sig.

Om ytbeläggning eller skorsten före skadan var i uppenbart behov av reparation, utbyte eller renovering beaktas detta vid skadevärderingen.

Speciella regler för lindningar (elektrisk utrustning)

Skada på lindningar - och på grund härav uppkomna skador på plåtar - till elektrisk utrustning värderas till kostnaden för återställandet, dock högst till lindningarnas och plåtarnas tekniska värde.

Vid beräkningen av det tekniska värdet skall för

- elektriska motorer och generatorer med märkeffekt större än 100 kW
- transformatorer avsedda för in- eller utspänning större än 12 kV

avdrag för värdeminskning görs på lindningarnas och plåtarnas nyanskaffningsvärde (dvs kostnaderna för ut- och inmontering, transport, material och arbete) med

- 5 % per år för motorer
- 4 % per år för generatorer
- 3 % per år för transformatorer

räknat från en tidpunkt som för

- motorer börjar 10 år
- generatorer och transformatorer börjar 15 år

efter det att utrustningen togs i bruk som ny eller senast omlindades.

Avskrivningen är maximerad till 80 %.

Om driftförhållandena är sådana att värdeminskningen på lindningarna sker i en väsentligt snabbare takt än vad som ovan angivits, skall detta beaktas genom att procentsatsen ökas och tidpunkten för dess tillämpning tidigareläggs.

Tilläggsavtal fordras

Utan tilläggsavtal gäller inte försäkringen för merkostnad, som föranleds av att skadad byggnad enligt myndighets beslut eller för byggande gällande normer måste i något hänseende ges annan konstruktion eller utförande än före skadan.

1.10.1.2 Annan byggnad anskaffas av försäkringstagaren

Anskaffas, efter medgivande av panträttshavare, inom två år annan byggnad inom landet för samma eller liknande ändamål värderas skadan, om byggnaden anskaffas för försäkringstagarens räkning, enligt 1.10.1.1, varvid ökning i värde genom ändrad ändamålsenlighet, dock inte ändrad belägenhet, avdras.

Begränsning

Vid skadevärderingen avdras dock den del av värdet som motsvarar sådana delar av egendomen som återstår efter skada och som skulle kunna användas vid

ett återställande. Försäkringstagaren svarar för kostnad för borttagande av sådana delar.

1.10.1.3 Byggnad återställs inte eller annan byggnad anskaffas inte av försäkringstagaren

Återställs inte den skadade byggnaden eller anskaffas inte annan byggnad inom landet av försäkringstagaren för samma eller liknande ändamål inom två år, värderas skadan till skillnaden i byggnadens ekonomiska värde omedelbart före och efter skadan, dock högst till återställandekostnad enligt 1.10.1.1.

1.10.1.4 Hinder på grund av lag eller myndighets föreskrift

Om återställande av byggnad hindras på grund av lag eller myndighets föreskrift, se 1.8.3 (Restvärdeskydd).

1.10.4 Ritningar, arkivalier och datamedia

Skadan värderas till de normala kostnader som inom två år nedläggs för att återställa den information som förlorats.

1.10.5 Värdehandlingar

Skadan värderas till de normala kostnader som inom

1.11 ERSÄTTNINGSREGLER

Skada värderas enligt 1.10 (Skadevärderingsregler) och ersätts enligt följande regler.

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon vinst utan endast ersättning för liden skada, även om försäkringsbeloppet är större.

1.11.1 Fullvärdesförsäkring

Vid fullvärdesförsäkring ersätts uppkommen byggnadsskada i dess helhet med de begränsningar som framgår av villkoren i övrigt.

1.11.2 Helvärdesförsäkring

Har i försäkringsbrevet angetts ett försäkringsbelopp för byggnad utan tillägget "första-risk" är byggnaden helvärdesförsäkrad.

Vid helvärdesförsäkring ersätts uppkommen skada i dess helhet intill försäkringsbeloppet med de begränsningar som framgår av villkoren i övrigt.

Underförsäkring

Föreligger underförsäkring tillämpas bestämmelserna i 5.3 (Underförsäkring och påföljd).

Är försäkringsbeloppet gemensamt för flera byggnader men lägre än byggnadernas sammanlagda värde tillämpas bestämmelserna i 5.3 (Underförsäkring och påföljd).

1.11.3 Förstarisikförsäkring

Vid förstarisikförsäkring ersätts uppkommen skada intill försäkringsbeloppet, dock med tillämpning av de begränsningar som framgår av villkoren i övrigt.

1.11.4 Anmälan om ny-, till- eller ombyggnad

För fullvärdesförsäkring och förstarisikförsäkring gäller att premien är beräknad med utgångspunkt från av försäkringstagaren lämnad byggnadsbeskrivning. Försäkringstagaren skall därför underrätta

två år nedläggs på återställandet.

1.10.7 Arbetstagares egendom

Skada på arbetstagares egendom som den försäkrade är skyldig att ersätta enligt kollektivavtal värderas enligt reglerna i detta.

Skada på arbetstagares egendom i övrigt värderas enligt tillämpliga villkor för hemförsäkring i bolaget.

1.10.8 Fastighetsinventarier

Skadan värderas enligt de regler som finns angivna för installationer i 1.10.1 (Byggnad).

Återställs inte den skadade egendomen inom två år värderas skadan till skillnaden i egendomens ekonomiska värde omedelbart före och efter skadan.

1.10.9 Trädgård och tomt

Skadan värderas till vad det kostar att återställa trädgården och tomt.

Vid nyplantering av buskar och träd lämnas ersättning endast för kostnad för plantor som normalt saluförs i handelsträdgårdar eller plantskolor i Sverige.

bolaget om ny-, till- eller ombyggnad. Försummar han detta ersätts endast så stor del av skadan som motsvarar förhållandet mellan erlagd premie för den aktuella byggnaden och den premie som rätteligen skulle ha erlagts för denna. (Se även bestämmelserna om upplysningsplikt och riskökning i 4.5.)

1.11.5 Panträtt i fast egendom

För den som har panträtt i fast egendom gäller bestämmelserna i Lag om rätt för borgenär till betalning ur ersättning på grund av brandförsäkringsavtal. Med brandförsäkringsavtal jämställes även annat försäkringsavtal till den del det omfattar ersättning för skada genom brand (1.7.1.1), explosion (1.7.1.3), åskslag (1.7.1.4) eller luftfartyg (1.7.1.6).

1.11.6 Ersättningsregler i övrigt

Vid utbetalning av skadeersättning avräknas mervärdeskatt för den som är redovisningsskyldig för mervärdeskatt.

Bolaget har rätt att i stället för att betala kontant ersättning låta återställa skadad egendom eller tillhandahålla annan likvärdig egendom.

Bolaget är inte skyldigt att överta skadad egendom men äger rätt att efter värdering överta större eller mindre del därav.

Kommer egendom, för vilken ersättning utgetts, till rätta skall egendomen snarast ställas till bolagets förfogande. Den försäkrade får dock behålla egendomen om han utan dröjsmål återbetalar därför erhållen ersättning.

1.11.7 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt 1.12 (Skaderegleringsbestämmelser). Om polisutred-

2.1 VEM FÖRSÄKRINGEN GÄLLER FÖR

Försäkringen gäller för försäkringstagaren såsom ägare av försäkrad byggnad.

2.2 NÄR FÖRSÄKRINGEN GÄLLER

Ersättning lämnas för hyresförlust, som är en följd av under försäkringstiden inträffad skada enligt 2.7.1 (Hyresförlust), under den tid som med hänsyn till

omständigheterna är nödvändig för att återställa byggnaden, dock längst under två år från skadeda- gen.

2.6 SJÄLVRISK

Vid varje skadetillfälle dras från skadebeloppet, beräknat enligt 2.10 (Skadevärderingsregler) med tillägg av räddningskostnader och extrakostnader (se 2.8.1 och 2.8.2), ett belopp som utgör den försäkrades självrisk.

Självriskan är 20 % av basbeloppet. Avtal kan träffas om annan självrisk, som då anges i försäkringsbrevet.

De självrisker som uttrycks i basbelopp avrundas nedåt till närmaste 100-tal kronor.

2.7 FÖRSÄKRADE SKADEHÄNDELSE

2.7.1 Hyresförlust

Om försäkrad byggnad blir helt eller delvis oanvändbar på grund av sådan i 1.7.1 - 1.7.6 angiven skada för vilken ersättning lämnas genom försäkringen, ersätts också den hyresförlust som kan uppkomma.

Gör hyresgäst bruk av sin rätt enligt lag att med anledning av skadan säga upp hyresavtalet före hyrestidens utgång och kan lägenheten sedan den reparerats inte uthyras för den återstående tiden, ersätts hyresförlust även för denna tid. Ersättning på grund härav lämnas dock för högst tre månader.

Tilläggsavtal fordras

Utan tilläggsavtal gäller inte hyresförlustförsäkringen för sådan hyresförlust som uppstår

- genom ersättningsbar maskinskada enligt 1.7.7 som inträffat på försäkrad byggnad

Undantag

Allmänna undantag enligt 1.7.0 gäller även för hyresförlustförsäkringen, dock vad avser leverantörsgaranti endast till den del skadan omfattas av leverantörsgarantin.

2.8 RÄDDNINGS- OCH EXTRAKOSTNADER

2.8.1 Räddningskostnad

Vid skada som omfattas av hyresförlustförsäkringen enligt 2.7.1 lämnas ersättning för utgift (Räddningskostnad) för sådan åtgärd som försäkrad är skyldig att omedelbart vidtaga enligt 4.6 (Räddningsplikt) för att försöka begränsa skada som redan inträffat eller avvärja skada som kan befaras inträffa. Sådana utgifter skall avse lämpliga åtgärder, även av provisorisk art, för att återuppta eller upprätthålla verksamheten.

Mer omfattande räddningsåtgärder skall alltid vid-

tas i samråd med bolaget.

Räddningskostnaderna ersätts med högst det belopp varmed åtgärderna minskat förlusten.

2.8.2 Extrakostnader

Vid skada som omfattas av hyresförlustförsäkringen enligt 2.7.1 ersätts vid varje skadetillfälle, utöver räddningskostnader enligt ovan, även skäligena merkostnader för att upprätthålla verksamheten intill 10 basbelopp.

2.9 SÄKERHETSFÖRESKRIFTER

Utöver i 1.9 angivna säkerhetsföreskrifter gäller även annan i försäkringsbrevet angiven säkerhetsföreskrift.

Beträffande minskning eller bortfall av ersättning, om säkerhetsföreskrift inte iakttagits, se 1.9.4.

2.10 SKADEVÄRDERINGSREGLER

För uthyrd lägenhet beräknas hyresförlusten till skillnaden mellan å ena sidan den nedsättning i hyran,

som hyresgästen enligt lag kan kräva, och å andra sidan minskade kostnader för uppvärmning, belysning

nt ränta på ersättning för egendomsskada.
sådan del av byggnaden, som försäkringstaga-
själv använder eller utan ersättning upplåter till
man, beräknas hyresförlusten som om den varit

uthyrd mot skälig hyra.

För bostadsrättslägenhet beräknas hyresförlusten
på motsvarande sätt med utgångspunkt från den
nedsättning av årsavgiften som kan krävas.

2.11 ERSÄTTNINGSGREGLER

Försäkringen skall inte bereda den försäkrade någon
vinst utan endast ersättning för genom egendomsska-
dan uppkommen hyresförlust.

Om ersättning skall minskas enligt 1.10 (Skade-
värderingsregler) och 1.11 (Ersättningsregler) skall
ersättningen för hyresförlust minskas i motsvarande
grad.

2.11.1 Högst ersättning vid skadehändelser

Bolagets ersättningsskyldighet är begränsad vid

- ras, jordskalv och vulkanutbrott samt dammge-
nombrott enligt 1.7.1.9
- vä • skadegörelse utan samband med inbrott enligt
1.7.3.2
- maskinskada i samband med montering och de-
montering enligt 1.7.7.

r 2.11.2 Tidpunkt för betalning av ersättning samt räntebestämmelser

Ersättning skall betalas senast en månad efter det att

den försäkrade fullgjort vad som åligger honom enligt
1.12 (Skaderegleringsbestämme). Om polisutredning
av betydelse för den försäkrades rätt till ersättning
inletts äger bolaget avvakta med betalning av ersätt-
ning till dess utredningen slutförts.

Om polisutredning eller värdering av skiljemän
avvaktas skall ersättning betalas senast en månad
efter det att bolaget erhållit utredningen eller värde-
ringen. För den tid som utbetalningen fördröjts ge-
nom detta betalas ränta enligt Riksbankens diskonto.

Betalas ersättning senare än vad som sagts ovan
betalas dröjsmålsränta enligt räntelagen. Ränta be-
talas dock inte om den är mindre än en procent av
basbeloppet.

Utöver ovan angiven ränta har försäkringstagaren
inte rätt till ersättning för skada eller förlust vid
dröjsmål med utbetalning av skadeersättning.

felaktiga eller ofullständiga uppgifter

Polisen och försäkringsvillkor grundar sig på de uppgifter som lämnades då försäkringen tecknades. Om försäkringstagaren lämnat uppgifter som han inte sett eller bort inse vara felaktiga eller ofullständiga och detta medfört för låg premie eller alltför förmånliga villkor begränsas bolagets ansvarighet till vad som svarar mot erlagd premie och de villkor som egentligen skulle ha gällt. Om bolaget med kännedom om de rätta förhållandena skulle ha vägrat försäkring

lämnas ingen ersättning om en skada inträffar.

4.5.2 Ändrade förhållanden

Ändras de förhållanden som ligger till grund för försäkringen skall försäkringstagaren meddela detta till bolaget. Medför ändringen högre premie eller ökad risk för skada och har försäkringstagaren utan skäligen anledning underlåtit att meddela bolaget ändringen, begränsas ansvarigheten på samma sätt som angetts i 4.5.1.

4.6 RÄDDNINGSPLIKT

4.6.1 Räddningsplikt vid egendoms- och hyresförlustförsäkring

Den försäkrade skall efter förmåga avvärja skada som kan befaras inträffa omedelbart eller begränsa skada som redan inträffat. Den försäkrade skall följa de föreskrifter som bolaget meddelar i detta avseende och bli så snart som möjligt omhändertad och skyddad skadad och oskadad egendom.

4.6.2 Räddningsplikt vid ansvarsförsäkring

Den försäkrade skall efter förmåga avvärja skada som kan befaras inträffa omedelbart eller begränsa skada som redan inträffat.

Detta innebär bl a att

- den försäkrade är skyldig att begränsa verkningarna av händelse som kan medföra skadeståndsskyldighet
- den försäkrade skall medverka till att eventuell återkravs rätt mot tredje man bevaras
- de föreskrifter som bolaget meddelar skall följas

4.6.3 Åsidosättande av räddningsplikt

Om den försäkrade uppsåtligt eller av grov vårdslöshet inte uppfyller sin räddningsplikt och om det kan antas att detta varit till men för bolaget är bolaget berättigat till skäligen avdrag på ersättningsbelopp som eljest bort utgå eller till fullständig befrielse från ersättningskyldighet.

4.7 ÅTERKRAV

I den mån bolaget har betalat ersättning övertar bolaget den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Om den försäkrade efter det skada inträffat avstår från sin rätt till ersättning av annan enligt kontrakt,

garanti eller liknande eller från återkravs rätt, begränsas bolagets ersättningskyldighet i motsvarande mån och utgiven försäkringsersättning skall återbetalas till bolaget.

4.8 DUBBELFÖRSÄKRING

Är intresse som omfattas av denna försäkring försäkrat även genom annan försäkring och finns i denna förbehåll vid dubbel försäkring, gäller samma förbe-

håll för båda försäkringarna. Ansvarigheten fördelas då mellan försäkringarna på sätt som anges i § 43 försäkringsavtalslagen.

4.9 TVIST OM VÄRDERING

Vid tvist om värdet av skada på egendom eller av hyresförlust skall på begäran av part värderingen hän-skjutas till avgörande enligt lagen om skiljemän. Vardera parten utser en skiljeman, som skall vara opartisk och sakkunnig i den fråga tvisten gäller. Tredje skiljeman skall utses av de båda skiljemännen om annan överenskommelse inte träffats.

Tredje skiljemannens värde gäller, om det inte överstiger det högsta eller understiger det lägsta värde som någon av de två andra kommit till. I annat

fall gäller det högsta respektive det lägsta av de belopp vartill de andra skiljemännen kommit.

Vid värderingen tillämpas villkorens värderingsregler. Parterna skall ges tillfälle att lägga fram den utredning de vill åberopa och närmare utveckla sin uppfattning. I skiljedomen skall anges hur värdet av skadan beräknats.

Skiljedomen skall meddelas senast sex månader efter den dag då tredje skiljemannen utsetts.

4.10 FORCE MAJEURE

Bolaget är inte ansvarigt för förlust som kan uppstå om skadeutredning, utbetalning av ersättning eller istandsättande av skadad egendom fördröjs på grund av krig, krigsliknande händelse, inbördeskrig, revo-

lution eller uppror eller på grund av myndighets åtgärd, strejk, lockout, blockad eller liknande händelse.

5.1 OBJEKTTYPER

Försäkrad egendom indelas i följande objekttyper .

5.1.1 Byggnad

Med *byggnad* avses byggnad och sådan byggnads ägare tillhörig egendom som hör till byggnad enligt kap 2 §2 i Jordabalken, som lyder

"Till byggnad hör fast inredning och annat varmed byggnaden blivit försedd, om det är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden eller del av denna, såsom fast avbalkning, hiss, ledstång, ledning för vatten, värme, ljus eller annat med kranar, kontakter och annan sådan utrustning, värmepanna, element till värmeledning, kamin, kakelugn, innanfönster, markis, brandredskap, civilförsvarsmateriel och nyckel.

I enlighet med vad som sägs i första stycket hör därjämte i regel till byggnad, såvitt angår

- bostad: badkar och annan sanitetsanläggning, spis, värmeskåp och kylskåp samt maskin för tvätt eller mangling,
- butikslokal: hylla, disk och skyltfönsteranordning,
- samlingslokal: estrad och sittplatsanordning,
- ekonomibygnad till jordbruk: anordning för utfodring av djur och anläggning för maskinmjölkning,
- fabrikslokal: kylsystem och fläktmaskineri.

Reservdel och dubblett till föremål som avses i första eller andra stycket, hör ej till byggnaden"

Till byggnad räknas även oljetank och bränsle inom fastigheten, avsedda för försäkrad byggnads uppvärmning.

5.1.2 Fastighetsinventarier

Med *fastighetsinventarier* avses

- egendom för fastighetens underhåll, skötsel och förvaltning, dock inte trafikförsäkringspliktiga motordrivna fordon (motorfordon, traktor, terrängmotorfordon och trafikförsäkringspliktiga motorredskap) och släpfordon till dessa
- inventarier som fastighetsägaren anskaffat till lägenhets- eller lokalinnehavarnas gemensamma bruk, även om äganderätten överlåtits till en av lägenhets- eller lokalinnehavarna bildad förening.

5.1.3 Trädgård och tomt

Med *trädgård och tomt* avses tomtmark med växtlighet, asfaltbeläggning, stängsel, flaggstång och annan anordning för stadigvarande bruk inom fastigheten (ex vis skulpturer, lekplatsutrustning, brygga), dock inte brunn och vattentäkt.

Anm.

Särskilt avtal fordras för viss egendom, se 1.5.1.1 (Tilläggsavtal fordras).

5.1.4 Värmekulvert

Med *värmekulvert* avses ett i mark utanför byggnad anlagt ledningssystem - innefattande rörledningar, värmeisolering och skyddshölje - för distribution av värme och varmvatten samt till sådant ledningssystem hörande kulvertkammare med utrustning. Till *värmekulvert* räknas inte under- eller abonnentcentraler eller därtill hörande utrustning.

5.1.7 Ritningar, arkivalier och datamedia

Med *ritningar, arkivalier och datamedia* avses

- originalritningar och andra originalhandlingar (t ex manuskript, bokföringsböcker, kartotek, korrespondens och exponerad originalfilm) samt tidningsars, bildbyråers och fotoateljéers arkiv och liknande
- maskinläsbart medium (t ex hålkort, hålremsor, magnetband, magnetkort, skivor och dyl) med information avsedd för behandling i dator.

5.1.8 Pengar och värdehandlingar

Med *pengar och värdehandlingar* avses

- pengar och gällande frimärken
- aktier, obligationer, kuponger, lottsedlar med vinst, växlar, checkar, försäljningsnotor och andra fordringsbevis.

5.1.10 Arbetstagares egendom

Med *arbetstagares egendom* avses arbetstagares

- personliga lösegendom, dock inte *pengar och värdehandlingar*
- egendom, som enligt gällande kollektivavtal vid skada skall ersättas av arbetsgivaren.

5.2 FULLVÄRDES-, HELVÄRDES- OCH FÖRSTARISKFÖRSÄKRING

Fullvärdesförsäkring

Vid *fullvärdesförsäkring* ersätts - med beaktande av skadevärderings- och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen skada fullt ut.

Vid *fullvärdesförsäkring* anges som regel inget försäkringsbelopp. Egendomens kalkylbelopp (fullvärdesbelopp) beräknas enligt en av bolaget godkänd värderingsmetod.

Helvärdesförsäkring

Vid *helvärdesförsäkring* ersätts - med beaktande av skadevärderings- och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp 1.11 samt övriga villkorsbestämmelser - uppkommen egendomsskada intill försäkringsbeloppet.

Föreligger inte full försäkring tillämpas reglerna om underförsäkring såväl vid delskada som totalskada (se 5.3).

För att full försäkring skall föreligga vid *helvärdes-*

g skall försäkringsbeloppet tor
nad motsvara byggnadens nyanskaffningsvär-

Förstarisikförsäkring

Vid *förstarisikförsäkring* ersätts - med beaktande av skadevärderings- och ersättningsreglerna enligt 1.10 resp 1.11, samt övriga villkorsbestämmelser - upp-

kostnader (se 1.8.1 och 1.8.2) minskade. Reducering p g a underförsäkring kan förekomma i vissa fall (se 5.3).

Försäkringsbeloppet är vid *förstarisikförsäkring* ett avtalat belopp som är lägre än egendomens *nyanskaffningsvärde*.

5.3 UNDERFÖRSÄKRING OCH PÅFÖLJD

Underförsäkring

Underförsäkring föreligger vid

- *helvärdesförsäkring* då försäkringsbeloppet är för lågt i förhållande till *nyanskaffningsvärdet*
- *förstarisikförsäkring* i de fall försäkringsbeloppet utgör viss del av egendomens värde (helvärde) och detta värde är för lågt i förhållande till *nyanskaffningsvärdet*. Är helvärdet framtaget enligt av bolaget godkänd värderingsmetod, tillämpas inte påföljdsbestämmelsen.

Påföljd

Föreligger *underförsäkring* reduceras skadeersättningen proportionellt mot förhållandet mellan angivet försäkringsbelopp och *nyanskaffningsvärdet* respektive det belopp som för ifrågakvarande försäkringsform skall upptas som försäkringsbelopp (se 5.2 ovan).

Vid räddnings- och röjningskostnader samt restvärdeskydd (se 1.8) görs motsvarande reduktion vid *underförsäkring*.

5.4 ÅTERSTÄLLANDE

Återställande innebär för

- *byggnad* reparation eller återuppförande på sam-

ma grund av samma eller lika ändamålsenlig byggnad för samma eller liknande ändamål.

5.5 VÄRDERING

Nyanskaffningsvärde

Nyanskaffningsvärde vid viss tidpunkt innebär för

- *byggnad* den kostnad som skulle ha uppkommit, om byggnaden färdigställdes som ny vid denna tidpunkt. I värdet skall inräknas alla kostnader som fordras för att byggnaden skall kunna tas i bruk.

Tekniskt värde

Tekniskt värde vid viss tidpunkt är *nyanskaffningsvärdet* vid tidpunkten med avdrag för ålder, slitage och omodernitet*.

*Med avdrag för omodernitet avses även den värde-

minskning som beror t ex på minskad användbarhet, nya produkter och ny teknik.

Ekonomiskt värde

Med *ekonomiskt värde* avses egendomens marknadsvärde, dvs sannolika priset för egendomen vid en normal försäljning, eller om marknadsvärdet inte kan fastställas, det värde som med beaktande av avkastningsförväntningar och andra värdepåverkande faktorer t ex ålder, slitage, omodernitet, belägenhet eller användbarhet, sannolikt skulle utgöra marknadsvärdet på egendomen.

5.6 ÖVRIGT

Arbetsområde

Med *arbetsområde* avses det område - samt därtill hörande tillfällig upplagsplats - som försäkrad disponerar vid utförande av entreprenad-, installations-, montage- eller reparationsarbete i samband med *byggnads- eller montageverksamhet*. Till *arbetsområde* räknas inte den försäkrades ordinarie, permanenta arbetsplatser, t ex kontor, verkstäder, förråd, grustag eller stenkross.

Basbelopp

Med *basbelopp* avses här det belopp som fastställs enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och som gällde för januari månad det år skadan inträffade.

Byggnadsverksamhet

Med *byggnadsverksamhet* avses husbyggnads- och anläggningsverksamhet, schaktning och andra grundarbeten. Till husbyggnadsverksamhet räknas även installation och montering av fast inredning och an-

avkastning 300'000 för vitsordad av beloppet.

nat som är ägnat till stadigvarande bruk för byggnaden exempelvis hiss och fläktsystem och som enligt reglerna i kap 2 §2 Jordabalken hör till byggnad. Hit räknas dock inte sådan verksamhet som är att hänföra till *montageverksamhet*.

Installation

Med *installation* avses system eller anordning med anslutna föremål, t ex värmepanna, cirkulationspump, expansionskärl, värmeväxlare, kyl- eller frysanläggning, antennenläggning, hiss, ledningssystem för kallvatten, varmvatten, värme, avlopp, ventilation, gas, elektricitet eller liknande.

Kavitation

Kavitation innebär uppkomst av hålrum, blåsor i hastigt strömmande vätska, när vätsketrycket lokalt sjunker till ett värde nära vätskans ångtryck vid ifrågakvarande temperatur. De invid materialytan uppkomna hålrummen kan störta samman under